

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ &
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Έκθεση για την Ελληνική Οικονομία 3 - 2017

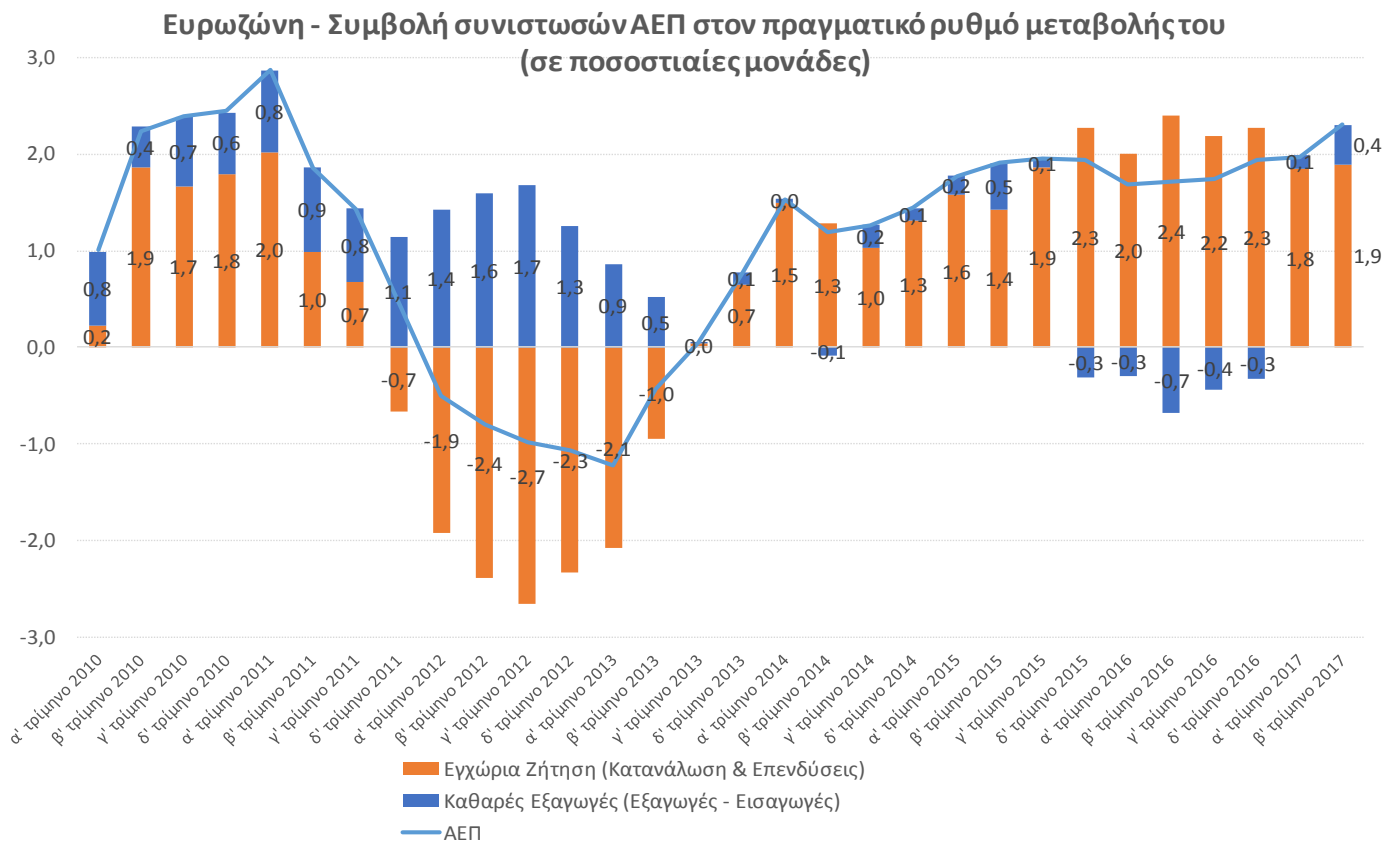
17 Οκτωβρίου 2017

Επισκόπηση Τριμηνιαίας

Διεθνές περιβάλλον: ενισχύονται οι θετικές προοπτικές

- Επιτάχυνση **παγκόσμιας ανάπτυξης στο 3,1%** το πρώτο εξάμηνο του 2017. Προσδοκία για ετήσιο ρυθμό 3,6% το 2017 και 3,7% το 2018, οι καλύτερες επιδόσεις μετά το 2011
- Συγχρονισμένος θετικός ρυθμός ανάπτυξης σε 181 από τις 193 οικονομίες του κόσμου
 - **Ανεπτυγμένες οικονομίες** αναπτύχθηκαν με 2,2% το πρώτο εξάμηνο του 2017, προσδοκία για ετήσιο ρυθμό 2,2% το 2017 και 2,0% το 2018
 - **Αναδυόμενες και αναπτυσσόμενες οικονομίες** αναπτύχθηκαν με 3,8% το πρώτο εξάμηνο του 2017, προσδοκία για ετήσιο ρυθμό 4,6% το 2017 και 4,9% το 2018
- Διεύρυνση **διεθνούς εμπορίου άνω του 4%** το πρώτο εξάμηνο του 2017. Προσδοκία για ετήσιο ρυθμό 4,2% το 2017 και 4,0% το 2018, έναντι 2,4% το 2016
- Επιτάχυνση **ανάπτυξης σε Ευρωζώνη σε 2,1%** το πρώτο εξάμηνο του 2017, η καλύτερη επίδοση μετά το 2011

Διεθνές περιβάλλον: οι εξωτερικοί παράγοντες επιδρούν θετικά στην Ευρωζώνη

Πηγή: Eurostat, επεξεργασία στοιχείων IOBE

- Βελτίωση διεθνούς περιβάλλοντος το 2017 επηρεάζει θετικά τις καθαρές εξαγωγές
- Κινητήρια δύναμη ανάπτυξης παραμένουν οι εσωτερικοί παράγοντες από το 2014

Διεθνές περιβάλλον: παραμένουν εστίες αβεβαιότητας

Διεθνές επίπεδο

- Σταδιακή μετάβαση μεγάλων κεντρικών τραπεζών προς **σφιχτότερες νομισματικές πολιτικές** (αρχή με FED)
- Μείωση **προβλεψιμότητας αμερικανικής οικονομικής πολιτικής** (δημοσιονομικό πακέτο, εμπορικός προστατευτισμός)
- Εστίες **γεωπολιτικής έντασης** (Τουρκία, Μέση Ανατολή, Βόρεια Κορέα)
- Υψηλή πιστωτική επέκταση σε αναδυόμενες οικονομίες (π.χ. **Κίνα**)
- **Υπερ-αισιοδοξία χρηματαγορών** με γνώρισμα τις πολύ υψηλές αποτιμήσεις

Ευρωζώνη ειδικότερα

- **Μη εξυπηρετούμενα δάνεια**, ανησυχία για ευρωστία τραπεζικού συστήματος με επιπτώσεις στην πραγματική οικονομία
- Επιβράδυνση αύξησης στην **παραγωγικότητα της εργασίας** και γήρανση πληθυσμού
- Διαπραγματεύσεις για **BREXIT**
- **Προσφυγικές ροές**, κόστος διαχείρισης και στρατηγικές ένταξης
- Ανάγκη ισχυροποίησης των θεσμών της νομισματικής ένωσης
- Αυξανόμενος **ευρω-σκεπτικισμός**, ανάγκη σύνδεσης ανάπτυξης με ευημερία

Επιτάχυνση ανάπτυξης στο β' τρίμ. του 2017

Β' τρίμηνο 2017: **+0,8%**, έναντι +0,4% στο α' τρίμ. '17 και ύφεσης 0,5% στο β' τρίμ. '16

Αύξηση ΑΕΠ 0,6% στο α' εξάμ. του 2017, έναντι ίδιας έκτασης ύφεσης πέρυσι

Σημαντικότερες μεταβολές στις συνιστώσες ΑΕΠ στο α' εξαμ. '17:

- Υψηλή ζήτηση εξαγωγών (+7,4%, κατόπιν -10,3% πέρυσι)
 - Ίδιας έκτασης αύξηση των εισαγωγών (+7,3%, έναντι -6,2%), αλλά μεγαλύτερη σε απόλυτα μεγέθη → Επιδείνωση ισοζυγίου εξωτερικού τομέα για πρώτη φορά από το 2014: έλλειμμα +7% (3,2 δισεκ.)
- Αύξηση κατανάλωσης νοικοκυριών (+1,0%, έναντι -0,6% στο α' εξαμ. '16)
- Αμετάβλητες επενδυτικές δαπάνες (+0,6%, έναντι ανόδου 24,8% στο α' εξαμ. '17)
 - Ανάσχεση αύξησης από μείωση αποθεμάτων. Σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου: +2,7%

Κρατικός Προϋπολογισμός 2017 (ταμειακός)

- Αποτέλεσμα Ιανουαρίου – Σεπτεμβρίου: **Οριακή υστέρηση έναντι στόχων (ΜΠΔΣ 2018 – 2021)**
- **Πρωτογενές πλεόνασμα €4,5 δισεκ.**, από €3,8 δισεκ. πέρυσι και έναντι στόχου €4,56 δισεκ.
- **Εκτεταμένη περιστολή δαπανών:**
 - €1,6 δισεκ. χαμηλότερες δαπάνες Τακτικού Προϋπολογισμού, και από μη πληρωμή ληξιπρόθεσμων οφειλών, παρά τα €800 εκατ. του δανείου
 - €722 εκατ. λιγότερες ενισχύσεις Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων
- **Λιγότερα έσοδα έναντι στόχου €2,29 δισεκ.** κυρίως από αυξημένες επιστροφές φόρων (+€1,76 δισεκ.)

Προσχέδιο Κρατικού Προϋπολογισμού 2018

- Πρωτογενές πλεόνασμα Γεν. Κυβέρνησης: **€6,67 δισεκ. (3,57% του ΑΕΠ) το 2018**, έναντι €3,98 δισεκ. (2,21% του ΑΕΠ) φέτος

Μεταβολές έναντι ΜΠΔΣ 2018 – 2021

- **Λιγότερα έσοδα άμεσων φόρων €678 εκατ.**, λόγω μικρότερης φορολογικής βάσης
- **Αλλαγές σε εθνικολογιστικές προσαρμογές** (π.χ. μεταφορά εσόδων τελευταίας δόσης ΕΝΦΙΑ από Ιανουάριο 2018 στο 2017, αυξημένοι δεδουλευμένοι τόκοι, νέες δαπάνες στήριξης της ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής)
- **Πολύ μεγαλύτερο πλεόνασμα στους Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης (+€1,35 δισεκ.)**

Οι αλλαγές σε συνιστώσες του δημοσιονομικού ισοζυγίου θα επηρεάσουν τη νέα αξιολόγηση

Τρέχοντα χαρακτηριστικά οικονομικού περιβάλλοντος

Βελτίωση οικονομικού κλίματος από ολοκλήρωση δεύτερης αξιολόγησης

- Ενίσχυση δεικτών προσδοκιών: μέγιστο επίπεδο τριετίας Δείκτη Οικονομικού Κλίματος IOBE τον Σεπτέμβριο, ταχύτερη μεγέθυνση δείκτη PMI Μεταποίησης τον Ιούνιο - Σεπτέμβριο από το 2008
- Ήπια, συνεχής επιστροφή καταθέσεων από τον Μάιο

Σημαντική βελτίωση εξαγωγών, από επιτάχυνση παγκόσμιας ανάπτυξης

Προκλήσεις προσεχούς αξιολόγησης

- Υλοποίηση προαπαιτούμενων μεταρρυθμίσεων
- Μεταβολή παραγόντων που θα καθορίσουν το δημοσιονομικό αποτέλεσμα στο Προσχέδιο Κρατικού Προϋπολογισμού 2018

- Χαμηλότερα των προβλεπόμενων στο ΜΠΔΣ έσοδα άμεσων φόρων στο Προσχέδιο Κρατικού Προϋπολογισμού
- Πολύ μεγαλύτερο πλεόνασμα Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης

Πιθανή η αναζήτηση μέτρων σε άλλους τομείς της Γενικής Κυβέρνησης ή στον Κρατικό Προϋπολογισμό

- Καθορισμός περιόδου υλοποίησης και αντικειμένου προσεχούς stress test τραπεζών

Τρέχοντα χαρακτηριστικά οικονομικού περιβάλλοντος

Σε κρίσιμη καμπή το τραπεζικό σύστημα

- Επίσπευση stress test ΕΚΤ (στο α' εξαμ.'18)
- Αποτελέσματα νέου πλαισίου διαχείρισης «κόκκινων» δανείων
- Μικρή επιστροφή καταθέσεων

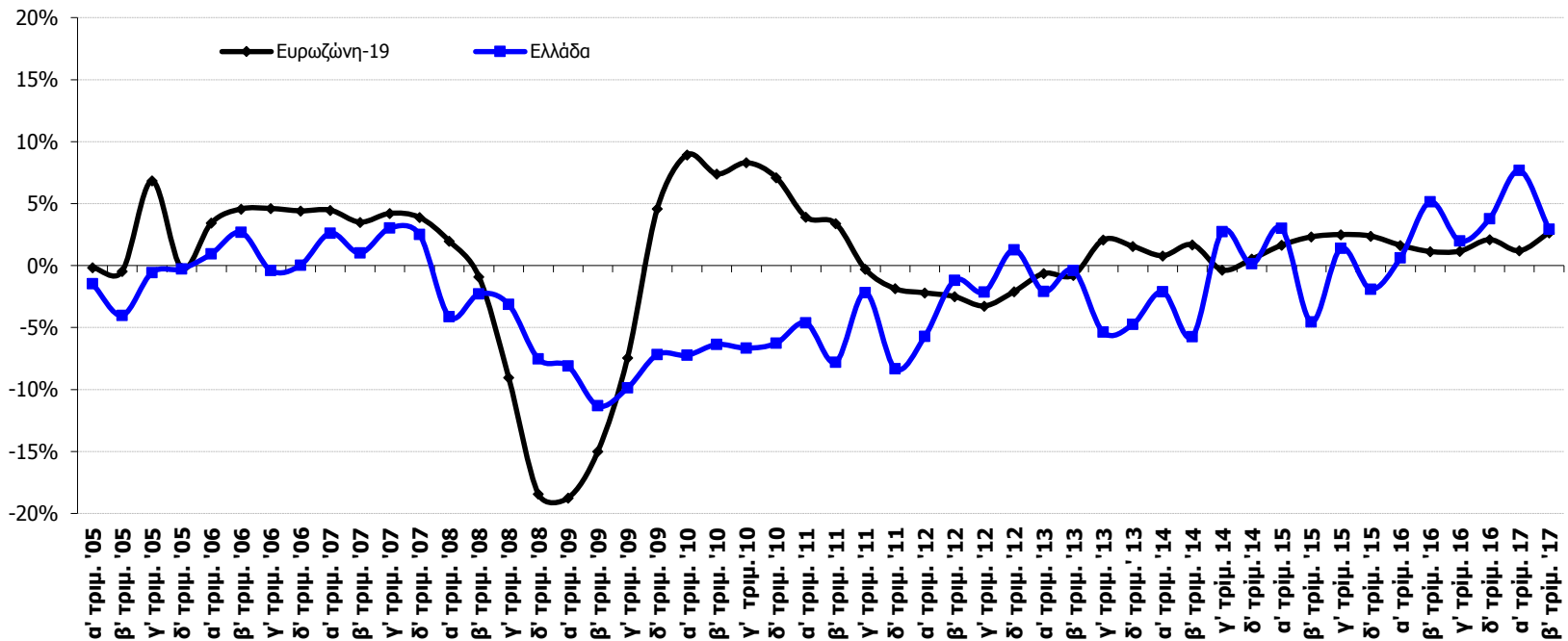
- Κλιμάκωση πιστωτικής συρρίκνωσης στο β' εξαμ. 2017
- Μικρή ροή δανείων τουλάχιστον έως το stress test

Αξιοποίηση εναλλακτικών τρόπων χρηματοδότησης

- Μεγάλες επιχειρήσεις, ιδίως οι εισηγμένες σε χρηματιστηριακές αγορές, στρέφονται στις κεφαλαιαγορές για άντληση πόρων
 - Υποχώρηση «κινδύνου χώρας» (country risk)
- Αναμένεται περισσότερες επιχειρήσεις να στραφούν σε αυτές τις επιλογές
- Δυνατότητα κάλυψης ενδεχόμενων κεφαλαιακών αναγκών τραπεζών εκτός ESM

Επιτάχυνση της βιομηχανικής παραγωγής

Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής

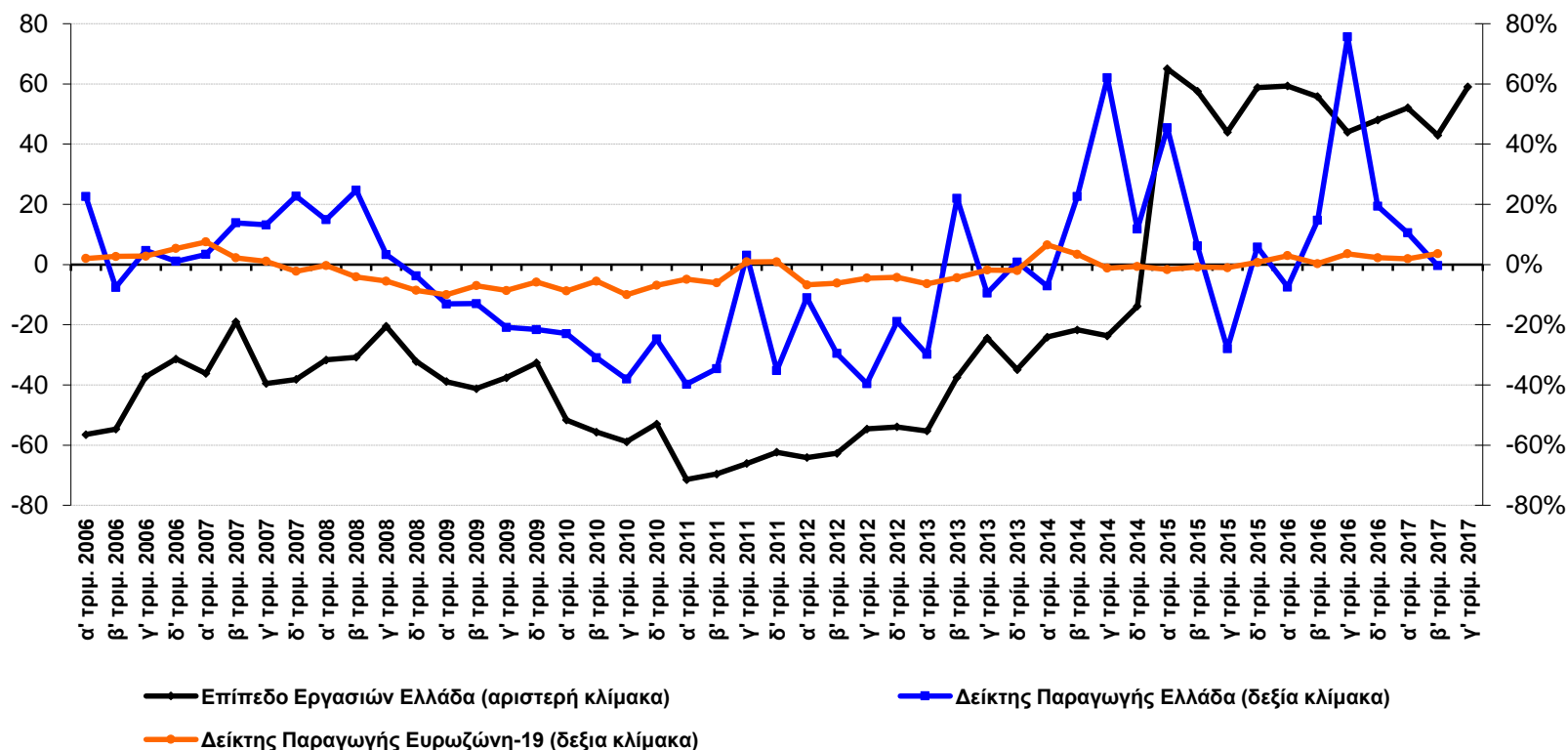
- **Α' οκτάμηνο 2017: Ενίσχυση κατά 5,4% έναντι +2,4% το α' οκτάμηνο του 2016**

Αύξηση στους περισσότερους βασικούς κλάδους

- Ορυχεία: +8,6% αντί -18,6%,
- Μεταποίηση: +3,8% αντί -5,2%
- Ηλεκτρισμός: +12,6% αντί -1,5%

Κατασκευές: οριακές απώλειες στο β' τρίμηνο

Δείκτης Παραγωγής στις Κατασκευές και Δείκτης Επιπέδου Εργασιών (τριμηνιαίες μεταβολές)

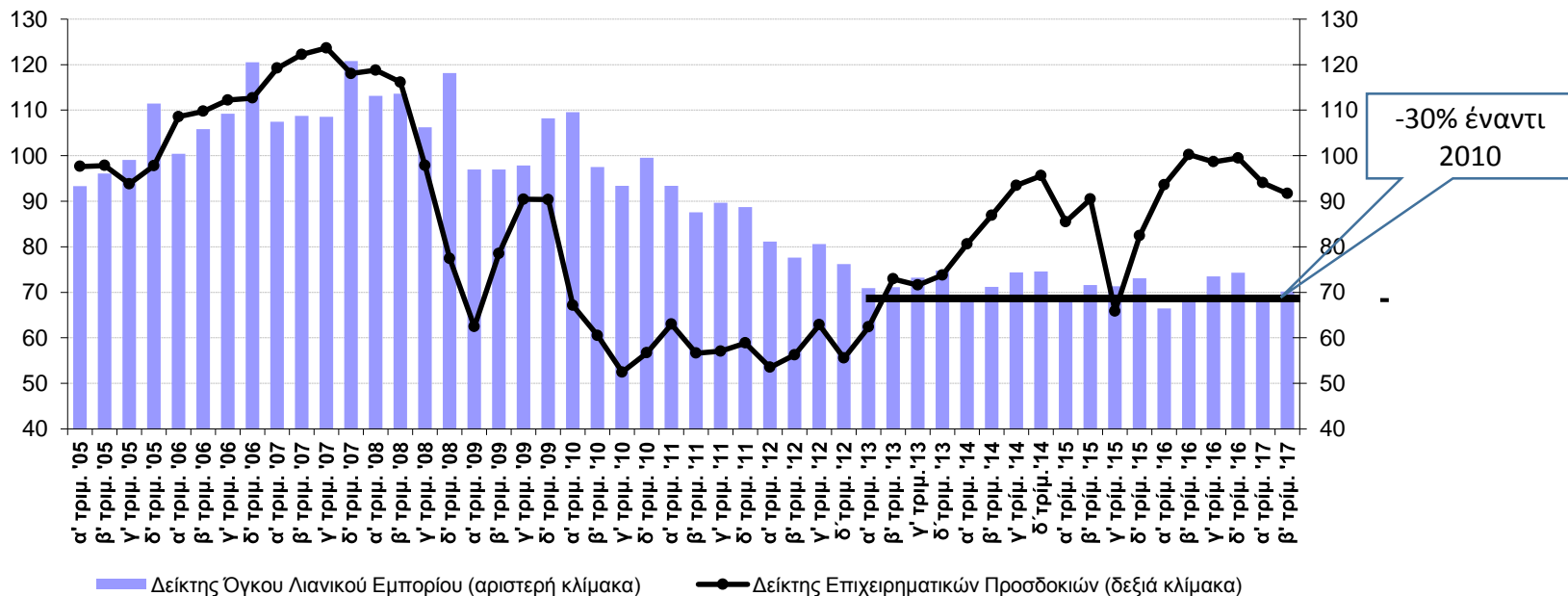

Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ – Eurostat - IOBE

Ενίσχυση στο πρώτο εξάμηνο του 2017
+4,3% αντί +4,1% το 2016

Λιανικό εμπόριο: μικρή βελτίωση, αλλά γενικά σταθερός κύκλος εργασιών για 3-4 χρόνια

Δείκτης Όγκου Λιανικού Εμπορίου (2010=100) και Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών Λιανικού Εμπορίου (1996-2006=100)

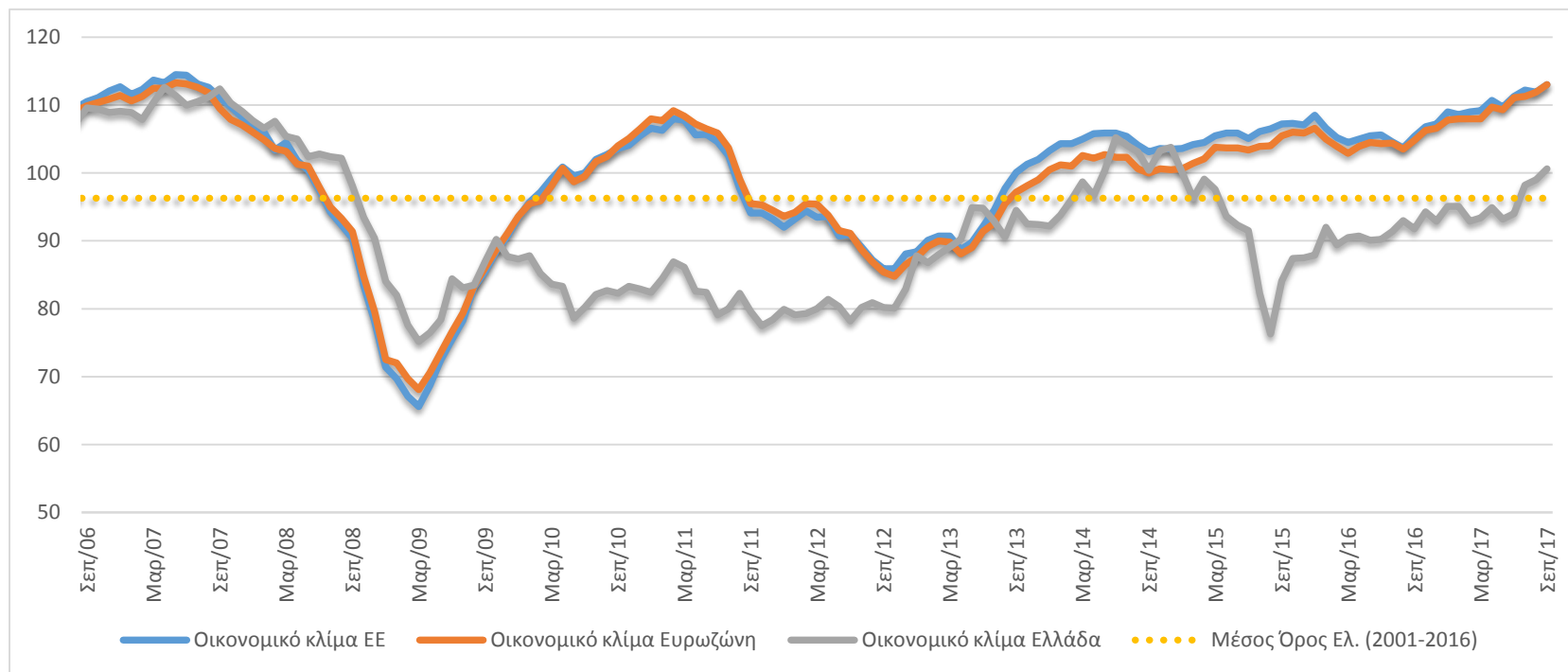

Πηγές: IOBE, ΕΛΣΤΑΤ

Ιαν. – Ιούλ. 2017: +2,4% αντί -3,6% με τις μεγαλύτερες απώλειες στα Τρόφιμα – Ποτά (-3,0% αντί +3,2%) και στα Καύσιμα (-2,0% αντί +5,6%)

Βελτίωση του κλίματος το γ' τρίμηνο σε σχέση με το προηγούμενο, αλλά και συγκριτικά με το αντίστοιχο περσινό διάστημα. Σε υψηλότερα επίπεδα ο δείκτης σε ΕΕ και Ευρωζώνη

Δείκτης Οικονομικού Κλίματος

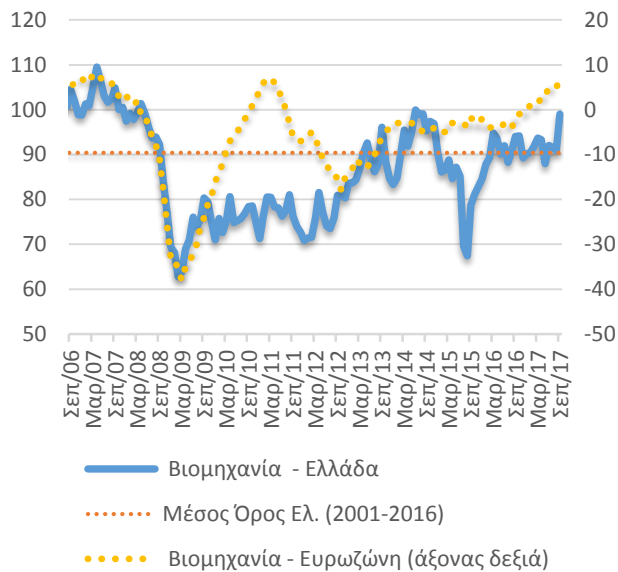

Πηγές: IOBE, European Commission

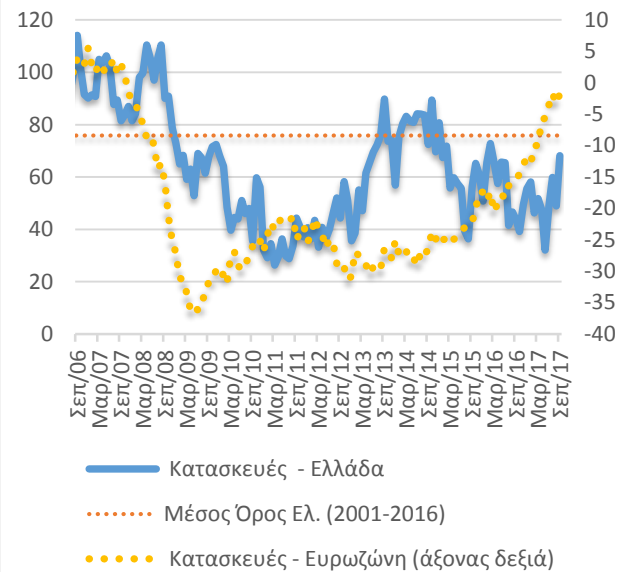
Συνεπής ο δείκτης με την αναμενόμενη αύξηση του ΑΕΠ εντός του 2017

Σημαντική βελτίωση επιχειρηματικών προσδοκιών το γ' τρίμηνο του 2017 σε Υπηρεσίες, Κατασκευές και Βιομηχανία, αλλά επιδείνωση στο Λιανικό εμπόριο

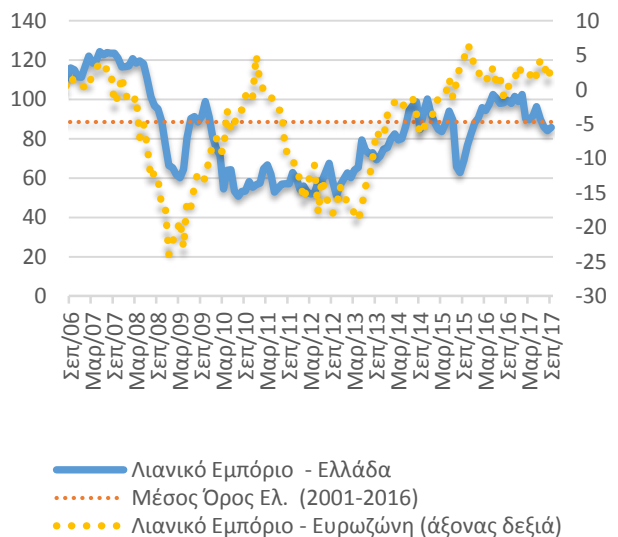
Βιομηχανία

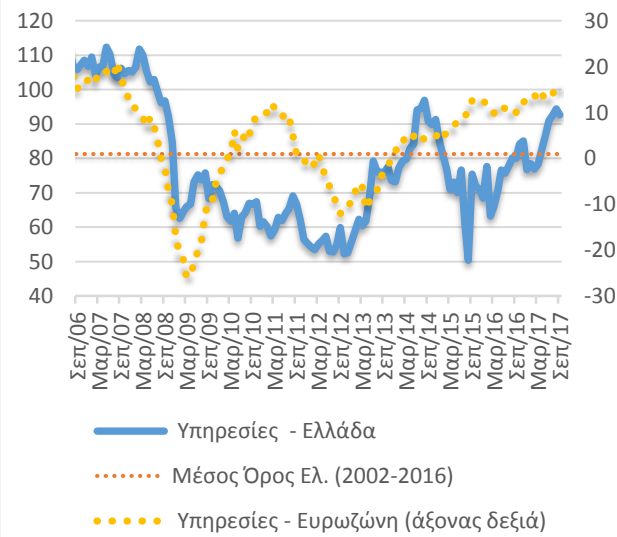
Κατασκευές

Λιανικό Εμπόριο

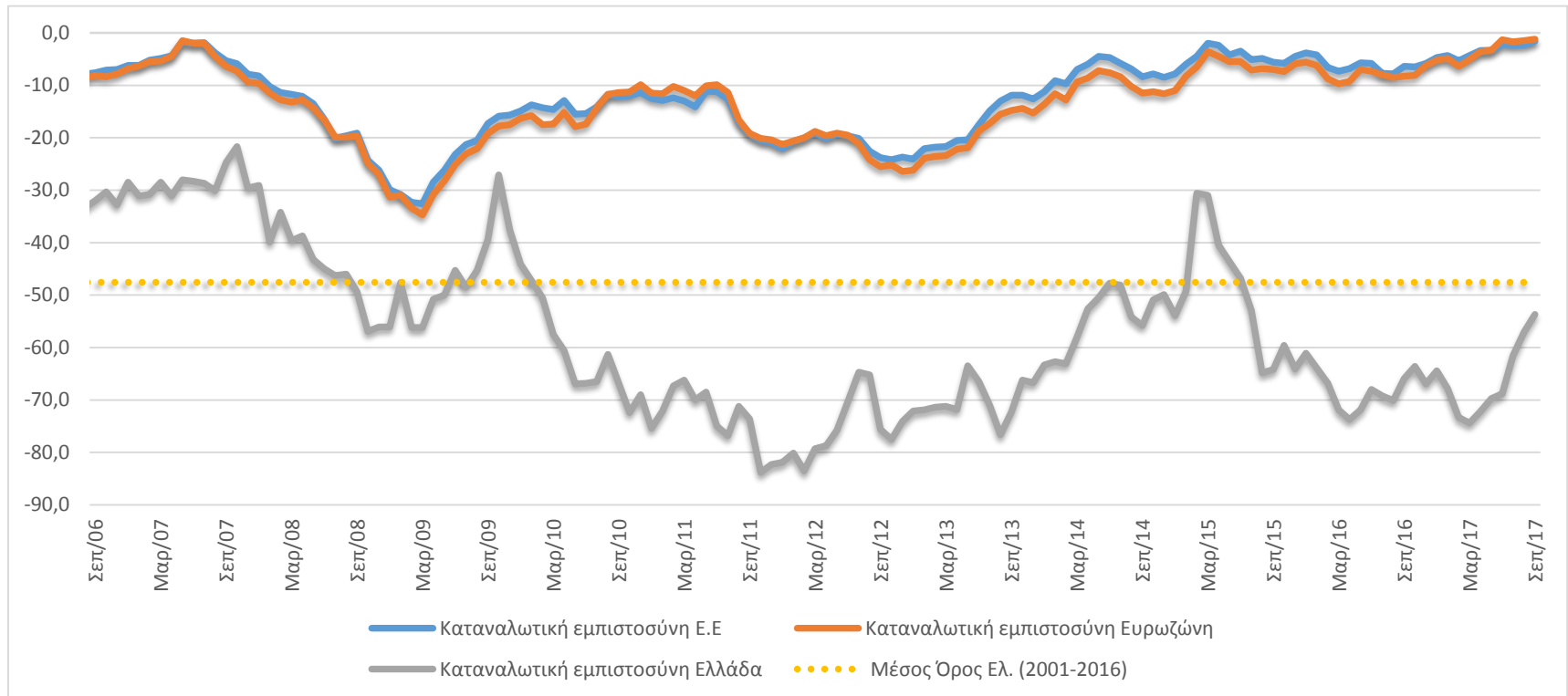

Υπηρεσίες

Με σταδιακή βελτίωση και της καταναλωτικής εμπιστοσύνης

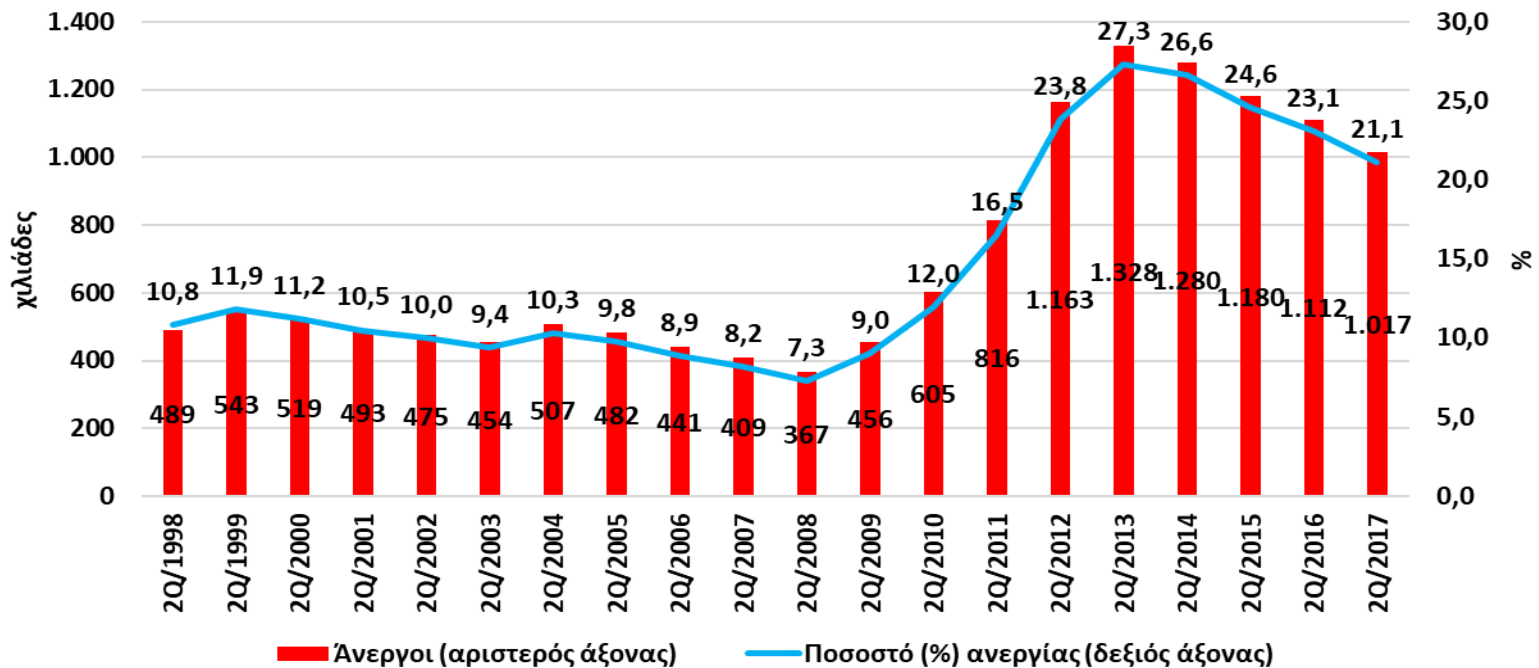
Καταναλωτική Εμπιστοσύνη

Πηγή: IOBE, European Commission

Μείωση της ανεργίας και το 2Q/2017

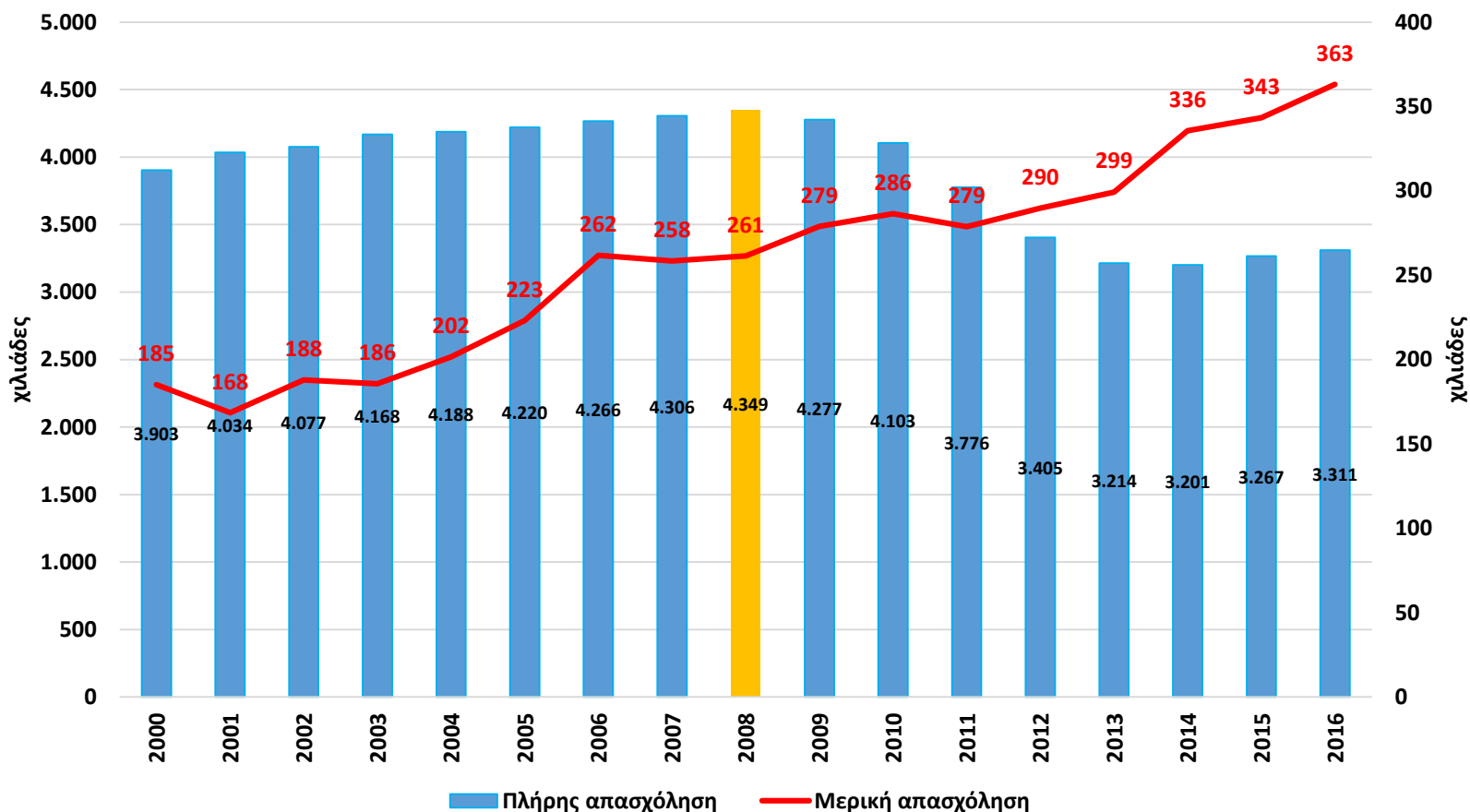
Αριθμός ανέργων και ποσοστό ανεργίας στην Ελλάδα 2Q/1998-2Q/2017

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

- Στο 21,1% η ανεργία το 2Q/2017 από 23,1% το 2Q/2016 και 23,3% το 1Q/2017.
- Αυξήθηκε η απασχόληση σε 15 κλάδους. Ενδεικτικά: Μεταποίηση (+2,9%), Επαγγελματικές-Επιστημονικές-Τεχνικές δραστηριότητας (+5%), Χονδρικό-Λιανικό εμπόριο (+5,2%), Τουρισμός (+6,6%).
- Αντίθετα η απασχόληση μειώθηκε σε 8 κλάδους το 2017. Ενδεικτικά: Εκπαίδευση (-2,1%), Γεωργία-Δασοκομία-Αλιεία (-3%), Κατασκευές (-3,6%).

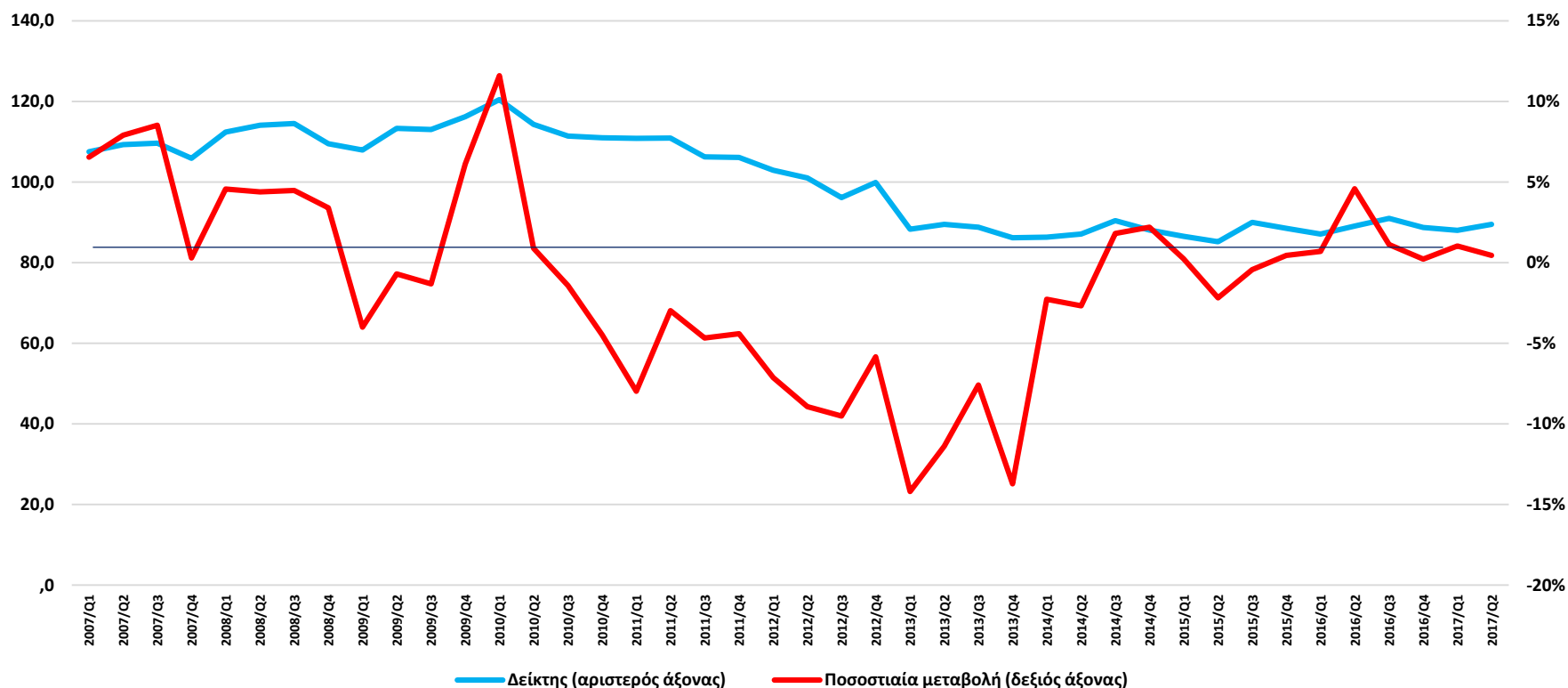
Με ενίσχυση και της μερικής απασχόλησης

- Δημιουργία 137 χιλιάδων θέσεων εργασίας το 2016 σε σχέση με το 2014
- Από τις οποίες οι 27 χιλιάδες είναι μερικής απασχόλησης (20%)
- Στο 10% η μερική απασχόληση το 2016: η υψηλότερη διαχρονικά

Από το Q4/2015 αυξάνεται το μισθολογικό κόστος

Εποχικά διορθωμένος δείκτης μισθολογικού κόστους συνόλου οικονομίας

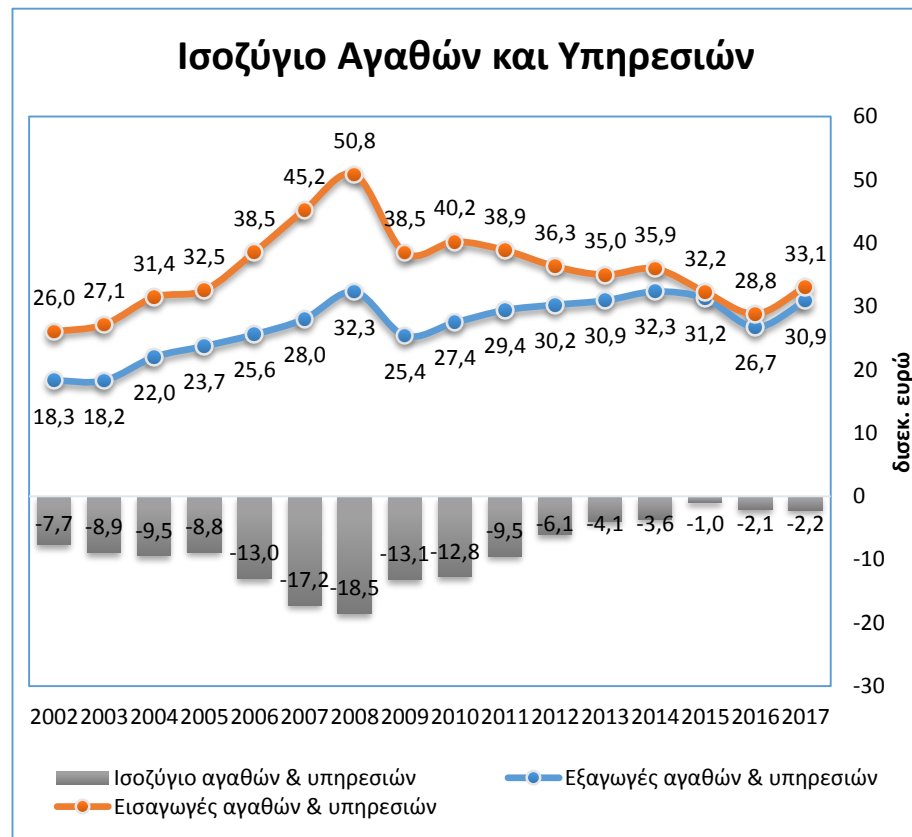
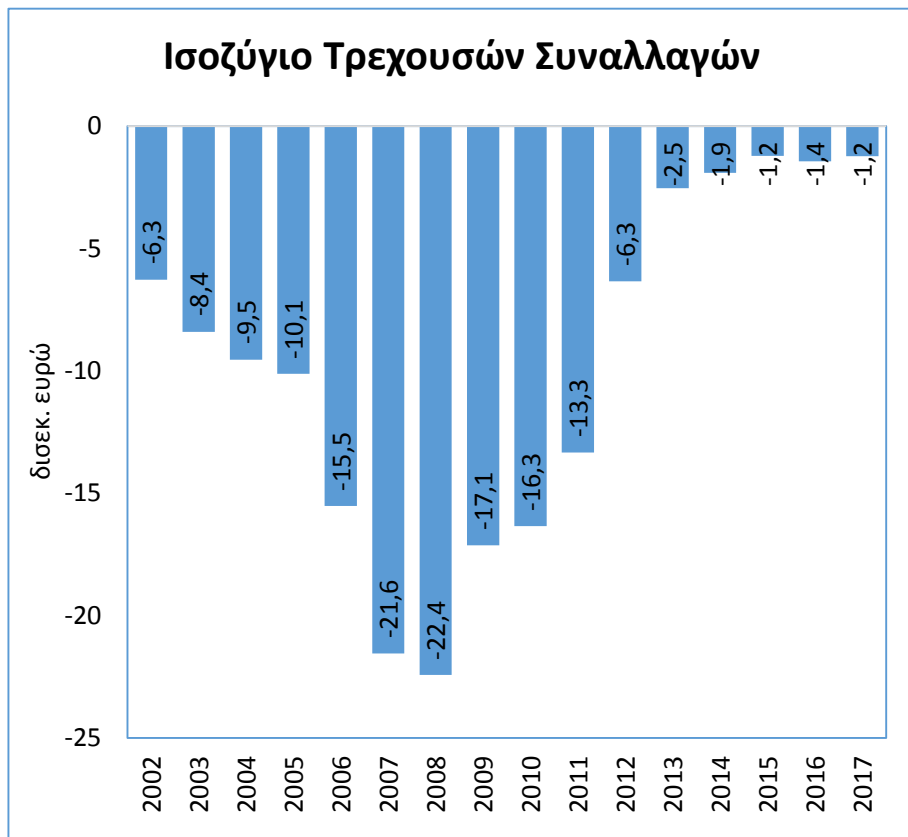

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία στοιχείων: ΙΟΒΕ

➤ Το β' τρίμ. του 2017, ο εποχικά διορθωμένος δείκτης μισθολογικού κόστους στο σύνολο της οικονομίας ανήλθε κατά 0,4% σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2016 (από τις 89,1 μονάδες στις 89,5).

Έλλειμμα -€1,2 δισεκ. στο Ισοζύγιο ΤΣ στο 7μηνο του 2017

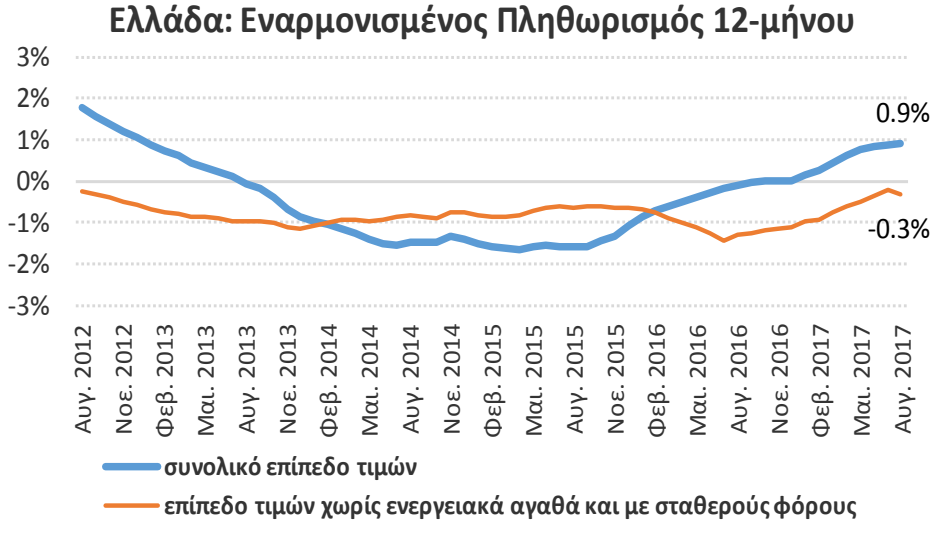
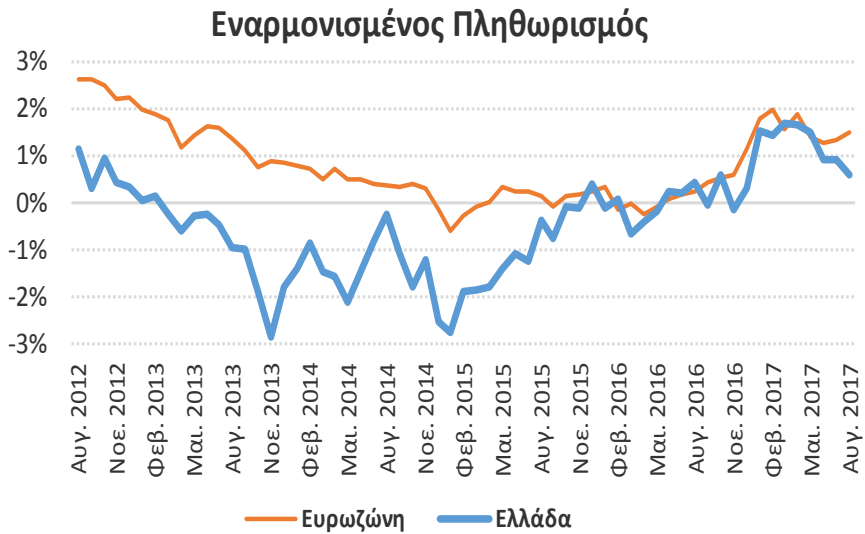
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών, Ιανουάριος – Ιούλιος 2002-2017

Πηγή: ΤτΕ

Μείωση ελλείμματος, λόγω αύξησης πλεονασμάτων στο Ισοζύγιο Υπηρεσιών και Πρωτογενών εισοδημάτων, με διόγκωση του εμπορικού ελλείμματος
 Ταυτόχρονη αύξηση εξαγωγών και εισαγωγών αγαθών και υπηρεσιών

Πληθωρισμός ύστερα από τέσσερα έτη πτώσης τιμών

Ευρωζώνη: Ενίσχυση τιμών το α' εξάμηνο 2017 λόγω πετρελαίου

Ελλάδα: Πρόσθετες πληθωριστικές πιέσεις από αύξηση έμμεσων φόρων

Δείκτης Τιμών Καταναλωτή, Ιαν.- Αύγ. 2017: +1,2%, αντί αποπληθωρισμού 1% το 2016

- **Δείκτης Τιμών Παραγωγού, Ιαν. – Αύγ. 2017: άνοδος 6,1%,** έναντι -8,5% πέρυσι → διακυμάνσεις λόγω τιμής πετρελαίου

Μεσοπρόθεσμες εξελίξεις

Εξασθένιση επιδράσεων μέτρων στο β' εξαμ. – νέες πιέσεις το 2018

- **Σταδιακά χαμηλότερη επίδραση των μέτρων του καλοκαιριού 2016,**
- **Πρόσθετες επιβαρύνσεις** το προσεχές έτος από **καινούργια μέτρα** (καταργήσεις εκπτώσεων φόρου, αύξηση ΦΠΑ σε νησιά, επιβολή φόρου διαμονής στον Τουρισμό): μέτρα στοχευμένα, μικρότερης έντασης από ότι στο παρελθόν

Παραμένει υποτονική η συμβολή του δημόσιου τομέα σε ρευστότητα – επενδύσεις, ενίσχυσή της το επόμενο έτος

- **Έντονη υπό-υλοποίηση Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων**, λόγω χαμηλής απορροφητικότητας κοινοτικών πόρων
 - Δυνατότητες επιτάχυνσης το 2018, με μεγαλύτερη απορροφητικότητα από ΕΕ, περαιτέρω αξιοποίηση πακέτου Juncker
- **Περιορισμένες πληρωμές ληξιπρόθεσμων οφειλών**, παρά την εκταμίευση €800 εκατ.: Ιαν.-Αύγ.: Αύξηση €970 εκατ., από εκκρεμείς επιστροφές φόρων
 - Εκκρεμεί υποδότηση €800 εκατ. για ληξιπρόθεσμες οφειλές, επειδή χρειάζεται «εθνική συμμετοχή» στην προηγούμενη
- **Εκκίνηση επενδύσεων** σε ολοκληρωμένες αποκρατικοποιήσεις από το 2018

Μεσοπρόθεσμες εξελίξεις

Επιδράσεις από το εξωτερικό περιβάλλον

- **Επιτάχυνση παγκόσμιου εμπορίου.** Εξαγωγές: +3,8% το 2017, +3,6% το 2018, από +2,2% πέρυσι)
- **Αύξηση τιμής πετρελαίου** στο τρίμηνο Ιουλίου - Σεπτεμβρίου, από κλιμάκωση παγκόσμιας ανάπτυξης → τιμές ελαφρώς υψηλότερες των περυσινών, δεν αναμένεται υποχώρηση όσο συνεχίζεται η μεγέθυνση
- **Άνοδος ισοτιμίας ευρώ / δολαρίου,** που αντισταθμίζει της επιπτώσεις του ακριβότερου πετρελαίου

Παράγοντες αβεβαιότητας διεθνώς

- Συνέχιση ή όχι και με ποια χαρακτηριστικά Προγράμματος Ποσοτικής Χαλάρωσης από ΕΚΤ
- Δημοσιονομική πολιτική ΗΠΑ

Προβλέψεις 2017

- **Άνοδος ιδιωτικής κατανάλωσης ($\approx 1,2\%$)** κυρίως από ενίσχυση απασχόλησης σε εξωστρεφείς κλάδους (Μεταποίηση, Τουρισμός) και στο Λιανικό – Χονδρικό Εμπόριο
 - Εξασθένιση επίδρασης σε ετήσια βάση δημοσιονομικών μέτρων Ιουλίου 2016 λόγω παρέλευσης ενός έτους
 - Τεχνική ενίσχυση από επέκταση ηλεκτρονικών συναλλαγών
- **Αύξηση δημόσιας κατανάλωσης ($\approx 1,0\%$)**
 - Διευκόλυνση καταναλωτικών δαπανών από την εκταμίευση της δανειακής δόσης
- **Μικρότερη της αρχικά αναμενόμενης διεύρυνση επενδύσεων ($\approx 8-9\%$) από:**
 - Ταχύτερη μείωση τραπεζικών πιστώσεων στο β' εξαμ. (χαμηλές καταθέσεις, επίσπευση stress test, διαχείριση «κόκκινων δανείων»)
 - Σημαντική υπό-υλοποίηση Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων

Παράγοντες που ευνοούν τις επενδύσεις:

- Συνεχής άνοδος δραστηριότητας σε εξωστρεφείς μεταποιητικούς κλάδους και στον Τουρισμό
- Θετικό τεχνικό αποτέλεσμα αποθεμάτων

Προβλέψεις 2017

Εξωτερικός τομέας

Διεύρυνση εξαγωγών (6,5%) λόγω:

- Επιτάχυνσης ανάπτυξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση
- Ανόδου διεθνούς εμπορίου
- Αύξησης τουριστικών εισπράξεων, σταθερής ανόδου διεθνών μεταφορικών υπηρεσιών

Παραπλήσια διεύρυνση εισαγωγών (6-6,5%), κυρίως από υψηλή ροπή καταναλωτικής ζήτησης προς εισαγωγές

- Δεν αναμένεται σημαντική εισαγωγή κεφαλαιουχικών αγαθών

Ανάπτυξη το 2017 με ρυθμό στην περιοχή του 1,3%

Προβλέψεις 2017: Κάμψη ανεργίας, Ενίσχυση τιμών

Κάμψης ανεργίας

- Σταθερά υψηλότερη απασχόληση σε εξωστρεφείς κλάδους (**Μεταποίηση, Τουρισμός**), τόνωση απασχόλησης στο **Λιανικό – Χονδρικό εμπόριο** από ενίσχυση κατανάλωσης νοικοκυριών
- Συμβολή **δημόσιου τομέα**, κυρίως μέσω προσωρινής απασχόλησης με προγράμματα ΟΑΕΔ , αλλά και με προσλήψεις (π.χ. στην Υγεία)

Πτώση ανεργίας κατά 1,8 ποσοστιαίες μονάδες: 21,7%

- Παραμένουν οι αυξήσεις έμμεσων φόρων και η επιβολή νέων βασικές αιτίες ανόδου των τιμών, αν και με φθίνουσα επίδραση
- Μικρότερες πληθωριστικές πιέσεις από τιμή πετρελαίου στο β' εξαμ., καθώς δεν διαφέρει αισθητά από πέρυσι

Πληθωρισμός μετά από 4 έτη: 1,0%

Προβλέψεις 2018

- **Κλιμάκωση ανόδου ιδιωτικής κατανάλωσης ($\approx 1,7\%$) από:**
 - Περαιτέρω κάμψη ανεργίας, από επέκταση απασχόλησης σε εξωστρεφείς κλάδους (Μεταποίηση, Τουρισμός) και στις Κατασκευές
 - Ανασχετική επίδραση νέων δημοσιονομικών μέτρων, ηπιότερη της φετινής
 - **Αύξηση δημόσιας κατανάλωσης ($\approx 1,5\%$)**
 - Συνέχιση δημοσιονομικής προσαρμογής σε μεγάλο βαθμό με αύξηση εσόδων (επέκταση παλαιών – επιβολή νέων έμμεσων φόρων, κατάργηση εκπτώσεων φόρου), όχι με περικοπές δαπανών
 - **Κλιμάκωση επενδυτικής δραστηριότητας ($\approx 12-15\%$) λόγω:**
 - Επενδύσεων από εξωστρεφείς κλάδους με συνεχή διεύρυνση δραστηριότητας, αξιοποιώντας και τη ρευστότητα από κεφαλαιαγορές
 - Περισσότερο εμπροσθοβαρούς υλοποίησης ΠΔΕ
 - Εκκίνησης επενδύσεων σε αποκρατικοποιήσεις
- Προσκόμματα στην υλοποίηση επενδύσεων:**
- Επιφυλακτικότητα τραπεζών έναντι stress test, διαχείρισης ληξιπρόθεσμων δανείων

Επιτάχυνση ανάπτυξης το 2018

Εξωτερικός τομέας: Διεύρυνση εξαγωγών (7,0%) από:

- Κλιμάκωση ανάπτυξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση και σε αναδυόμενους εξαγωγικούς προορισμούς (Μέση Ανατολή, Βόρειος Αφρική)
- Συνέχιση διεύρυνσης παγκόσμιου εμπορίου με υψηλή ταχύτητα
- Αναμενόμενη νέας αύξησης τουριστικής κίνησης

Ελαφρώς μεγαλύτερη των εξαγωγών, άνοδος εισαγωγών, κυρίως από νέα ενίσχυση καταναλωτικής ζήτησης

- Ήπια εισαγωγική επίδραση επενδύσεων, καθώς μεγάλο μέρος τους θα αφορά σε κατασκευές

Ταχύτερη αύξηση ΑΕΠ στην περιοχή του 2,0%

Ανεργία: στην περιοχή του 20% και πληθωρισμός στην περιοχή του 1%

Μελέτη IOBE:

**Τριτοβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα:
Επιπτώσεις της κρίσης και προκλήσεις**

Σκοπός της μελέτης

- Επισκόπηση, καταγραφή και τεκμηρίωση των επιπτώσεων της κρίσης σε βασικά χαρακτηριστικά του συστήματος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα

Βασικά μεγέθη
λειτουργίας

Χρηματοδότηση

Ερευνητικό έργο

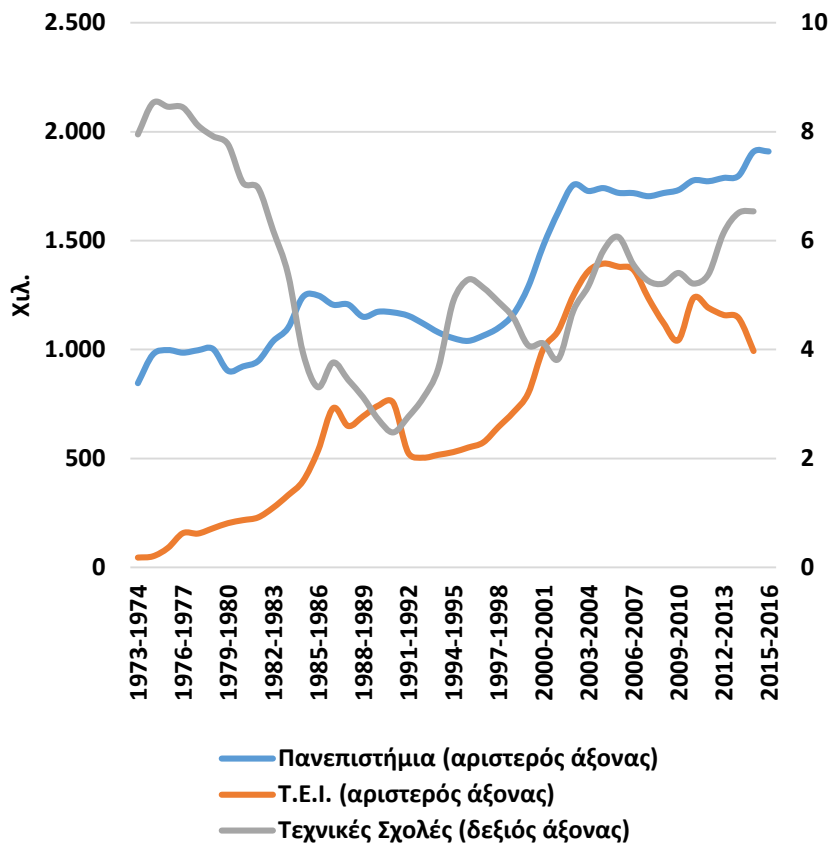
Αξιοποίηση
νέων
τεχνολογιών

Απασχόληση
αποφοίτων

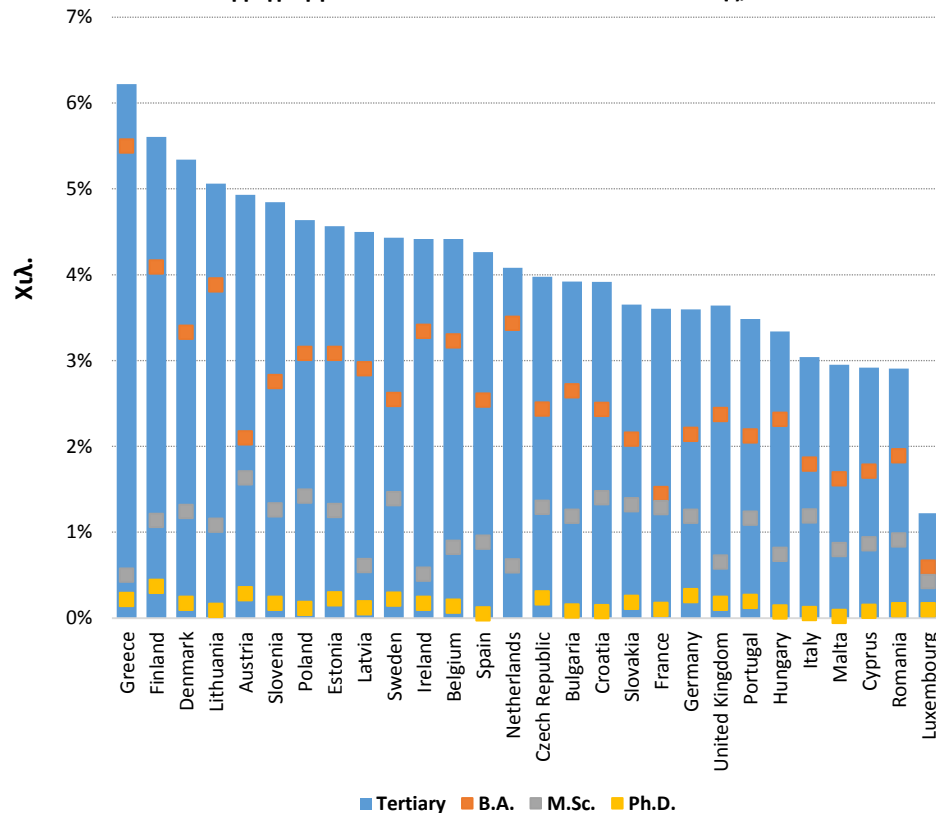
- Προκλήσεις και προτάσεις πολιτικής

Σημαντική αύξηση των φοιτητών & σπουδαστών, ειδικά την περίοδο 1995-2004

Εξέλιξη αριθμού φοιτητών και σπουδαστών 1973-2015

Ποσοστό πληθυσμού χωρών Ευρωπαϊκής Ένωσης-28 εγγεγραμμένο σε ΑΕΙ κατά επίπεδο εκπαίδευσης, 2014

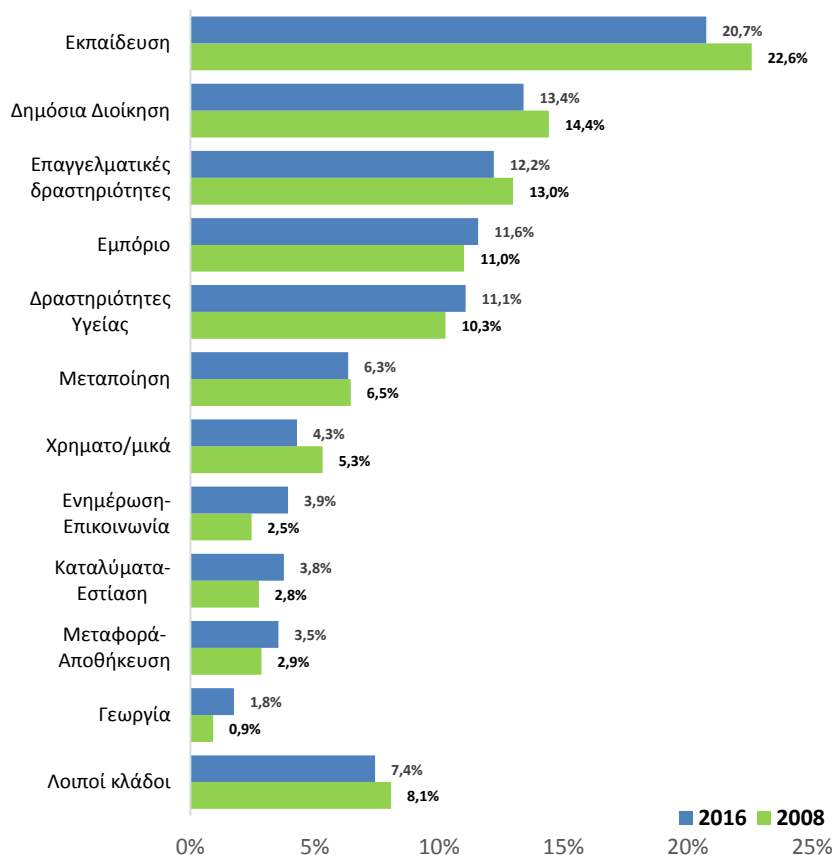
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Πηγή: Eurostat

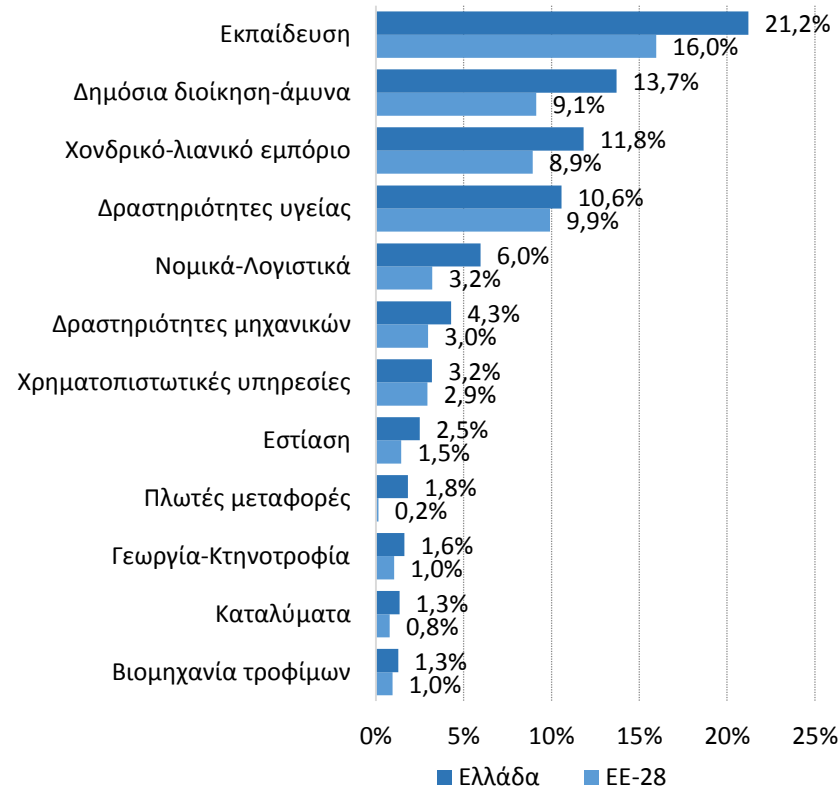
Με βάση τον αριθμό των φοιτητών, η Ελλάδα κατατάσσεται μεταξύ των πλέον ανοικτών συστημάτων ανώτατης εκπαίδευσης διεθνώς

Οι περισσότεροι απόφοιτοι εργάζονται στην Εκπαίδευση και στη Δημόσια Διοίκηση

Καταμερισμός απασχολούμενων με τριτοβάθμια εκπαίδευση σε κλάδους οικονομικής δραστηριότητας

Καταμερισμός απασχολούμενων με τριτοβάθμια εκπαίδευση ανά κλάδο δραστηριότητας στην Ελλάδα και στην ΕΕ-28, 2016

Προκλήσεις για την τριτοβάθμια εκπαίδευση

Βελτίωση της απόδοσης και της αποτελεσματικότητας της δημόσιας επένδυσης στην ανώτατη εκπαίδευση

- Εξορθολογισμός του συνολικού μεγέθους και της περιφερειακής διάρθρωσης του συστήματος

Βελτίωση της σύνδεσης της ανώτατης εκπαίδευσης και έρευνας με την αγορά εργασίας και την επιχειρηματικότητα

- Αλλαγή έμφασης και προσανατολισμού των εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων των ΑΕΙ, σε συνεργασία με εγχώριες και διεθνείς επιχειρήσεις

Εξεύρεση εναλλακτικών πηγών χρηματοδότησης

- Εξωστρέφεια, διεθνοποίηση και αξιοποίηση της περιουσίας τους και των νέων τεχνολογιών

Ευχαριστούμε πολύ!

www.iobe.gr

twitter.com/IOBE_FEIR